

Tudományos végbeszámoló az OTKA NI 61.252 számú projektjéről
(2005-2009)

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Folklore tanszékén a fenti időkeretben „Szövegfolklorisztika, filológia, történeti poétika. Folklor műfajok 19. századi magyar szövegkorpusza és értelmezése” tárgykörből kutatásokat folytattunk és ezek eredményeit összegeztük is. Pontosabban 2005-ben még csak a feladatokat jelöltük ki és 2009-ben pedig már csak publikációkat jelentettünk meg és továbbiak megjelenését készítettük elő. Erre az időbeli kiegészítésre azért volt szükség, hogy a már előkészített vagy elkészített dolgozatok meg is jelenhessenek. Az érdemi munka 2006-2008 között történt. Munkánkról évenként tudományos és pénzügyi beszámolókat készítettünk, és ezeket eddig el is fogadták. Ezért itt nem ismételjük meg az ezekben foglaltakat.

Ami a mostani tudományos beszámolót illeti: úgy látjuk, célkitűzéseink egyértelműek voltak, és ezeket sikerült teljesíteni. Abból indultunk ki, hogy a közfelfogás szerinti folklorisztika a szóbeli „gyűjtés” során keletkező adat-anyaggal foglalkozik. A szövegelemző és szövegtörténeti, illetve műfajelméleti—poétikai vizsgálatok ezekhez képest olykor háttérben maradtak, máskor másodrendű témáknak tekintődtek. Viszont a budapesti egyetem bölcsészettudományi karán több generáció óta folyt szövegfilológiai jellegű kutatás, publikálás és ehhez kapcsolódó egyetemi oktatás is. Toldy Ferenc, Gyulai Pál, Katona Lajos, Riedl Frigyes, Horváth János a magyar irodalomtörténeti oktatás keretében foglalkoztak ilyen témákkal, alakítottak ki máig használható módszereket. Amióta önálló Folklore Tanszék van karunkon, már Ortutay Gyula és Dégh Linda is szövegfolklorral foglalkoztak, Dömötör Tekla, Katona Imre és alulírott pedig akár szövegfilológusnak is nevezhető. A szövegfilológia, műfajelmélet, poétika, textológia pedig már legelső tanítványaim (pl. Küllös Imola, Nagy Ilona, Szemerkenyi Ágnes és mások) mindmáig tartó érdeklődését bizonyítják. 1974-re elkészítettem a világviszonylatban társtalan magyar folklorisztikai „kritikai kiadás textológiai szabályzatot”, azóta is többször foglalkoztam a folklór textológia problémáival.

Darányi Sándor és mások segítségével pedig kidolgoztuk az automatikus számítógépes folklór szöveg-rendező módszert. Ugyanakkor észre kellett venni azt, féltő, hogy az elhunyt, eltávozott vagy nyugdíjba vonuló folkloristák után nem marad szakembere az ilyen kutatásoknak. Pályázatunk célja az is volt, hogy egy olyan, fiatalokból álló kutatói csoportot hozzunk létre, amely legalább egy generációval tovább viszi az eddigi módszerek gyakorlatát.

Azt gondolom, ez sikerült. Ráadásul a kutatásban résztvevők különböző műfajokkal foglalkoztak, nemcsak a magyar szövegekre voltak tekintettel és szoros kapcsolatokat építettek ki a modern magyar irodalomtörténészekkel, nyelvészekkel stb. Mindez lehetővé teszi, hogy eredményeik ne csak a szövegfolkloristák kis csapata számára legyenek hasznosíthatók.

Ami éppen a 19. század kijelölését illeti, ennek két oka is volt. Egyrészt az általában ismert magyar népköltészetet zöme ebből a korból származtatható vagy eddigre vihető vissza. A sokkal régibb magyar folklórt illetően máig sem áll rendelkezésünkre olyan megbízható szöveganyag, amelyet pontosan tudnánk elemezni. (Noha ilyen vonatkozásban legalábbis bizonyos javaslatokat tehattünk.) Valóban az évszázadokon átnyúló szövegvizsgálatok javaslatai a strófikus lírai dalok, látomás-szövegek, illetve a levéltári forrásokban fellelhető hiedelem-hátterű szövegek esetében hangoztak el. Baranyai Decsi János klasszikus magyar proverbium-publikációjának kritikai kiadása munkálatai során Paczolay Gyula végzett világviszonylatban is rendkívül számottevő ilyen munkát. Magam már régebben foglalkoztam az első magyar találókérdés-kiadás (*Mesés könyvecske*) kérdéseivel. Legutóbb e tárgyban megjelent tanulmányom a szövegek német összefüggéseit tekinti ismét át. Az említett kutatások a 18. századnál régibb adatokból indulnak ki.

Szerencsére, Küllös Imola és Csörsz Rumen István most is folyamatos munkája feltárja a 18. század végére igen jellemző, úgynevezett „kéziratos énekköltészet” tekintélyes hányadát. Noha e versek szerzője vagy lejegyzője nem a „nép” volt, mégis e munka révén a magyar népdalkincs és bizonyos szokás-szövegek alakulását tekintve generációkkal jutottunk „visszább” a közismert (a 19. század közepén feljegyzett) műfajok és poétikájuk értelmezését illetően. Ezt tehát nem nekünk kellett vizsgálni. Egyébként a 18. századi magyar kultúráról készített folklorisztikai jellegű tanulmánykötetünkben már 1988-1990-ben elég részletes áttekintést adhattunk e korábbi évszázadról, jó nemzetközi kitekintéssel.

A 19. század első harmadából csak javaslat született meg (az ú.n. Gaal György mesegyűjtés kapcsán) a magyar meseszövegeket illetően. A „reformkori” magyar mondák áttekintését több tanulmányban javasoltam – e munka elvégzésére azonban nem akadt vállalkozó. John

Bowring „magyar népdalszövegeit” illetően filológiai tisztázást végezhettem el. Kiadtuk a 19. század második harmadában összegyűjtött népszokás-leírások antológia-kötetét. Külön kiemelem, hogy *Magyar folklór szöveggyűjtemény* c. egyetemi segédkönyvünkben (2005) első ízben sikerült a rendkívül gazdag szöveganyag filológiai pontosságú kresztomátiáját létrehozni. Noha ez a munka folytatandó lenne, ám most nem látszott célszerűnek éppen ilyen feladattal bízni meg a pályázatban résztvevő munkatársakat. Még így is igen sok olyan témakör és műfaj maradt „szabadon”, amelynek korábban nem volt szakmailag felkészült kutatója. Ezért arra törekedtünk, hogy „hézgapótló” és egymást kiegészítő kutatásokat végezzünk. Közismert (mint a mese), vagy teljesen elhanyagolt (mint a szóbeli rejtvény) műfajok egyaránt szóba kerültek. Noha előre tudtuk, hogy közismert műfajok (pl. a lakodalomban használt versek) esetében is igazán gondos filológiai tisztázásra lenne szükség – olyan műfajok (pl. halotti búcsúztatók, stb.) esetében, amikor pályázatunkon kívül dolgozó kollégák folytattak ilyen kutatásokat – úgy gondoltuk, jobb, ha mi más műfajokat kutatunk. Népzene- és néptánc-kutatóinkra hagytuk az őket illető műfajokat – annál is inkább, mivel több értékes eredményt értek el e téren. Noha érdeklődés is, némi felkészültség is lett volna ikonográfiai kutatások elvégzésére – ezt technikai és személyi okokból nem vállaltuk pályázatunkban.

Munkánk során egy-egy témakörrel egyenként foglalkoztunk, ám többször is megbeszéltük az elvégzendő feladatokat és az eredményeket. Az első évben a témák kijelölése és körüljárása, a másodikban az anyag összegyűjtése, a harmadik évben az anyag elrendezése volt a feladat. Minthogy erről, valamint az időközben elkészült adattárokról (ide értve a digitalizálást), publikációkról minden évben beszámoltunk -- amikor ez lehetséges volt -- a kiadványokat vagy másolatokat mellékeljük, most csupán az összegzésre van szükség. Munkatársaink közül többen is a „magyar és összehasonlító folklórisztika” doktori (PhD) program keretében dolgoztak. Karunkon a néprajzi doktori iskolát, ezen belül a mi programunkat is 2009 decemberére megszüntették. Annál öröndetesebb, hogy eddigi doktorandusaink zömmel (Gulyás Judit, Domokos Mariann, Vargha Katalin) elkészítették doktori értekezésüket, és ezek megvédése, illetve a disszertációk anyagának megjelentetése különböző fokon, de folyamatban van. További hallgatónk szövegfilológiai doktori értekezése is elkészült, megvédésük elkezdődött, vagy folyamatban van. A 2009 őszén még elkezdett PhD-program harmadéves hallgatói foglalkoznak olyan témákkal is (magyar népdalszövegek a 19. század második felében, falucsúfolók, népzenei adatrendszerzés), amelyek tematikusan és módszertanilag kapcsolódnak pályázatunkhoz. Őket személy szerint

nem vontuk be a pályázatba, ám annak eredményeit, módszereit ismerik, több közös megbeszélésen, publikációkban vettek részt.

A magam részéről végre megjelent kötetem *Meseszó. Tanulmányok mesékről és mesekutatásról* (Budapest, 2007-2009, 420 lap – az OTKA-szám feltüntetésével), amelynek nyomdai megjelenése nem miattam húzódott el igen sokáig. Minthogy egyazon műfajt igen sokféle szempontból mutat be, bizonyos módszertani tanulsággal is járhat végiglapozása.

Programunknak megfelelően két tudományos konferenciát is rendeztünk.

2007 március 1-én az alábbi program szerint:

Rezessy Anna: A Néprajzi Múzeum Ethnológiai Adattárának sirató és búcsúztató szöveganyaga

Domokos Mariann: A 19. századi népmesekutatás egy kevésbé ismert fejezetének vizsgálatáról: Kazinczy Gábor és a mesék

Gulyás Judit: A 19. századi magyar irodalmi mese kutatásának lehetőségei és problémái

Tóth Arnold: Vőfélyversek szövegváltozásai a 19. században

Vargha Katalin: A magyar találóskérdések 19. századi szöveganyaga

Gáspár Kinga: A 19. századi magyar elemi olvasókönyvek szövegfolkorisztikai vizsgálatának módszertani kérdései

Verebélyi Kincső: Szokásleírások szövegei

2008 április 3-án pedig az alábbi program szerint:

Vargha Katalin: Adivinanzas húngaras. Kísérlet a 19. századi magyar találósok osztályozására

Tóth Arnold: Közköltészeti műfajok továbbélése a 19. századi vőfélykönyvekben

Gulyás Judit: Arany János. Rózsa és Ibolya. Népmese (1847)

Domokos Mariann: Az MNGy I. prózai anyagának keletkezéstörténetéhez (1860–1872)

Gáspár Kinga: Szemantikai egységek az olvasástanításban (19. századi olvasókönyvek szöveganyaga alapján)

Smid Bernadett: Spanyol románcok 19. századi magyarításai

Gulyás Judit szerkesztésében megjelent a *Tanulmányok a 19. századi magyar szövegfolklórról* c. tanulmánykötet (Budapest, 2008. 432 lap – tanszéki évkönyvünk, az *Artes Populares* 23. köteteként – az OTKA-szám feltüntetésével). Ez teljes egészében a pályázat keretében készült tanulmányokat, kisebb szövegközléseket és recenziókat tartalmaz. Gazdag és pontos szövegközlés, elméleti szempontok és nemzetközi távlatok érzékeltetése jellemzi. Ez a kiadvány reprezentálja kutatásaink módszertani színvonalát. Könyvbemutatója (más kiadványokkal együtt 2009. május 5-én volt). A kiadvány felkerült a Magyar Elektronikus Könyvtárba, és hamar sokszázan látogatták meg. Referáló beszámoló a <http://rec.iti.mta.hu/rec.iti> honlapon olvasható.

Törekvéseink tükröződésének (is) tekinthető másik tanszéki évkönyvünk, a *Folcloristica* legújabb, 11. száma (Budapest, 2010, 312 lap); amelynek több szerzője (Gulyás Judit, Rezessy Anna, Vargha Katalin) közvetlenül a pályázatunk keretében végzett kutatásaink eredményeit tették közzé; mások (Dallos Edina, Faár Tamara, Kuzder Rita, Povedák István, Gleszer Norbert, Illésfalvi Iván) doktori iskolánkon keresztül kapcsolódtak e témákhoz. Igen örvendetes, hogy a „mi” és „ők” által tanított, mintegy következő generáció (Szakál Anna, Farkas Katalin, Hubai Gabriella, Tóth Piroska Anna) képviselői is már jelentkeztek.

Szövegvizsgálati módszereink folytatódását e percig sikerült tehát megőrizni.

Ami a magam újabb előadásait/publikációit illeti, a folklór és a „tájnyelv” összefüggéseit vizsgáló tanulmányom most van megjelenőben. Az athéni nemzetközi népköltészet-kutató kongresszuson a „folk narrative” teóriáiról adtam elő. Vikár Béla folklór-gyűjtéseinek új elemeit mutattam be. Dankó Imre nótaszövegeinek áttekintésével egy eddig a folkloristák által nem igen vizsgált műfaj körvonalait próbáltam megrajzolni. Találós kérdésszerezési áttekintésem remélhetőleg végre most már meg is jelenik. Tudatosan arra törekedtem, hogy „módszereinket” határterületeken is bemutassam, illetve kipróbáltam. Így publikáltam „paraszt-fényképekről”, illetve táncleíró elemzésekről. Egyebekben a legutóbbi bibliográfiához adott mostani kiegészítések adnak támpontot.

*

Azt látom, a legtöbb kijelölt műfaj vizsgálata elvégezhető volt. Sikerült nagy forrásanyagot találni, és ezt az interneten közre is tenni. Több tanulmány műfaji áttekintést, illetve poétikai értelmezést adott. Érthető okokból a kutatástörténeti illetve elméleti tanulmányok a mese műfajához kapcsolódtak, mivel ennek volt előzménye. Természetesen itt is új meg új lehetőségek rajzolódnak ki. Domokos Mariann és Gulyás Judit például összeállították a magyar Grimm mesekiadások utóbbi majd fél évszázadának adatait. Akármilyen meglepőnek is tűnik – világszerte sincs hasonló áttekintés. Ennek az anyagnak ismeretében már lehetne tudományos kutatást folytatni.

Most eredménnyel fejeztük be a munkát és a résztvevőkön (meg a kollégákon) áll, tovább is használják-e ezt a módszert és adatanyagot? Akár így, akár úgy – köszönöm eddigi – újító jelentőségű -- munkájukat. Amit most már egyedül is tudnak folytatni.

Budapest, 2010. február 15.

Voigt Vilmos

Bibliográfiai jegyzékek (a legutóbb mellékelt jegyzékek óta – vagy ezeket összesítve)

Domokos Mariann

Megjelent és közlésre elfogadott tanulmányok

2010 Közelítések Arany László népmeseszöveg-koncepciójához. Kézirat, megjelenés alatt (Szerk. Szemerényi Ágnes: *Folklór és nyelv*) 13p

2009a Az Arany-család mesekéziratainak és Arany László „Eredeti népmesék” című művének kritikai kiadása. *Ethno-Lore* (Az MTA Néprajzi Kutatóintézetének Évkönyve XXVI. Gulyás Judittal közösen) 11–77.

2009b Szerzői jogi kérdések 19. századi folklórszövegek kapcsán. In Szerk. Mezey Barna–Nagy Janka Teodóra szerk. *Jogi néprajz, jogi kultúrtörténet. Tanulmányok a jogtudományok, a néprajztudományok és a történettudományok köréből*. (ELTE Jogi Kari Tudomány 1.) Budapest, Eötvös Kiadó 228–263.

2008a Kazinczy Gábor és Beke József ismeretlen palóc népmesegyűjtése. In Szerk. Gulyás Judit *Tanulmányok a 19. századi magyar szövegfolklórról*. (Artes Populares 23.) Budapest, ELTE BTK Folklore Tanszék, 279–313.

2008b Mesemondók és gyűjtők 19. századból. Marosi Gergely és mesélői. In Szerk. Gulyás Judit *Tanulmányok a 19. századi magyar szövegfolklórról*. (Artes Populares 23.) Budapest, ELTE BTK Folklore Tanszék, 242–278.

2008c Die „Gisela-Tage” in Veszprém. Eine Untersuchung der inhaltlichen und formalen Festelemente. In Hrsg. Csilla Schell–Michael Prosser *Fest, Brauch, Identität–Ünnep, szokás, identitás*. Johannes-Künzig-Institut für ostdeutsche Volkskunde, Freiburg, 87–106.

2007a Folklore and Mobile Communication. SMS and Folklore Text Research. *Folklore. Fabula* 48. Heft ½. 50–59.

2007b Kriza János és a *Vadrózsák*. In Szerk. Schwarcz Gyöngyi–Ambrus Vilmos *Folkloristica* 10. 195–208. Másodközlés: *Keresztény Magvető*. 2007. CXIII. 3. 303–320.

2007c A mesegyűjtő Merényi László. Történeti források akadémiai kiküldetéséről. In Szerk. Szemerényi Ágnes *Folklór és történelem*. Akadémiai Kiadó, Budapest 139–163.

2007d Kazinczy Gábor és a mesék I. A Népek Meséi című fordításgyűjteményről. – In Szerk. Bálint Péter *A meseszöveg változatai. Mesemondók, mesegyűjtők és meseírók*. Második, átszerkesztett kiadás. Didakt, Debrecen, 41–157

2007e Adalékok a népmese és a meseillusztráció 19. századi kapcsolatához. In Szerk. Szemerényi Ágnes *Folklór és vizuális kultúra*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 329–362.

2007f Mobilkommunikáció. Az sms szerepe a szövegfolklorisztikai kutatásokban. In Szerk. Schoblocher Judit *Cool-túra képekben. A Kárpát-medence néprajz és kulturális antropológia szakos hallgatóinak konferenciája Szolnok 2003, Mezőkövesd 2005. Tanulmánykötet*. Fialat Kultúrakutatók Szervezete, Debrecen 77–88.

2006 Gaal György mesegyűjteménye. (Kiadott és kéziratban maradt mesék a 19. századból) In Szerk. Hermann Zoltán és Ladányi-Turóczy Csilla *Palimpszeszt* 24. Mese és fantasztikus irodalom

Kisebb cikkek, ismertetések

2008 *Dzsinnek és tündérek könyvtára. A 17–18. századi francia mesék antológiája*. (recenzió) Madame d’Aulnoy: *Contes des Fées, suivis des Contes nouveaux ou Les Fées à la Mode*. Édition critique établie par Nadine Jasmin, avec une introduction de Raymonde Robert, « Bibliothèque des Génies et des Fées, vol. 1 », Paris, Champion, 2004. 1220 p. In

Szerk. Gulyás Judit *Tanulmányok a 19. századi magyar szövegfolklórról*. (Artes Populares 23.) Budapest, ELTE BTK Folklore Tanszék, 412–423.

2006 Palotai Mátyás király. Fakász Tibor várpalotai/inotai „mondagyűjteménye”. *Új Horizont* XXXIV. 4. 115–122.

Szerkesztés alatt lévő kötetek

Arany László: *Eredeti népmesék*. Kritikai kiadás. (Gulyás Judittal és Hermann Zoltánnal közösen)

Gaal György: *Magyar nyelvű népmese-gyűjteménye*. Kritikai kiadás

PhD-dolgozat

2009 *Szövegalkotási stratégiák a magyar népmese-gyűjtés és -kiadás elméletében és gyakorlatában a 19. században (1848–1872)* Kézirat, 274 oldal (Várható megjelenés: a L'Harmattan Kiadó Szó hagyomány sorozatában /sorozatszerkesztő Nagy Ilona/2011)

Gulyás Judit

Tompa Mihály *Népregék, népmondák* című művének forrásai és egykorú fogadtatása. In *Ethno-lore XXIV*. Az MTA Néprajzi Kutatóintézet Évkönyve. Szerk. Vargyas Gábor – Berta Péter. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2008. 117–169.

A *mese* szó használata a magyar írásbeliségben 1772–1850 között. (A magyar nyelv nagyszótárának történeti korpusza alapján.) In *Tanulmányok a 19. századi magyar szövegfolklórról*. Szerk. Gulyás Judit. Budapest, ELTE Folklore Tanszék, 2008. 164–241. (Artes Populares, 23.)

Giovan Francesco Straparola és Gaal György meséi a *Hasznos Mulatságokban*. In *Tanulmányok a 19. századi magyar szövegfolklórról*. Szerk. Gulyás Judit. Budapest, ELTE Folklore Tanszék, 2008. 317–329. (Artes Populares, 23.)

Szemere Krisztina arcképei és Kazinczy Ferenc levele Szemere Krisztina haláláról. In *Tanulmányok a 19. századi magyar szövegfolklórról*. Szerk. Gulyás Judit. Budapest, ELTE Folklore Tanszék, 2008. 331–337.

A tündérmese a 16–18. századi olasz és francia irodalomban. (Out of the Woods. The Origins of the Literary Fairy Tale in Italy and France. Edited by Nancy L. Canepa.) In *Tanulmányok a 19. századi magyar szövegfolklórról*. Szerk. Gulyás Judit. Budapest, ELTE Folklore Tanszék, 2008. 381–411.

Domokos Mariann – Gulyás Judit: Az Arany-család mesekéziratának és Arany László *Eredeti népmesék* című művének kritikai kiadásáról. In *Ethno-lore XXVI*. Szerk. Berta Péter. Budapest, MTA Néprajzi Kutatóintézet, 2009. 11–77.

Közlésre elfogadott írások, megjelenés alatt

Adalékok Henszlmann Imre mesetanulmányának keletkezéséhez. In *Voigtloristica*. Szerk. Smid Bernadett. Budapest, ELTE Néprajzi Intézet, 2010. (Folcloristica 11.)

Henszlmann Imre bírálata Arany János „Rózsa és Ibolya” című művéről. In *Ethno-lore XXVII*. Szerk. Berta Péter. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2010.

Vargha Katalin

Reformkori találós kérdések a *Hasznos Multságokban*. In: Daczi Margit - T. Litovkina Anna - Barta Péter (szerk.) *Ezerarcú humor. Az I. Magyar Interdiszciplináris Humorkonferencia előadásai*. Tinta Könyvkiadó, Budapest. 2008. 162-171.

Források és rendszerezési javaslat a magyar találósok 19. századi antológiájához. In: Gulyás Judit (szerk.) *Tanulmányok a 19. századi magyar szövegfolklórról*. ELTE BTK Folklore Tanszék, Budapest. 2008. 13-57.

Találós kérdések. 1295 hagyományos magyar szóbeli rejtvény. (Az ékesszólás kiskönyvtára 12.) Tinta Könyvkiadó, Budapest. 2010. (megjelenés alatt)

Közlésre elfogadott írások, megjelenés alatt

Magyar találós kérdések. 19. századi szövegek antológiája. Tinta Könyvkiadó, Budapest. 2010. (megjelenés alatt)

Tulajdonnevek a magyar találós kérdésekben. ELTE BTK Folklore Tanszék, Budapest. 2010.

Voigt Vilmos

Egy rejtélyes magyar vallástörténet bemutatása. *2000 XX:(11) 56-64 (2008)*

Egyszer volt, hol nem volt... (A kaukázusi és honfoglalás előtti magyar népmesekezdő formuláról) In: HODOSSY Gyula (összeállította): Vámbéry Antológia 2008. Dunaszerdahely: Vámbéry Polgári Társulás, 2008. pp. 219-231. (ISBN 978-80-969963-0-8)

Etelka – Adelaide. In: BÖLCSKEI Andrea – N. CSÁSZI Ildikó (szerk.): *Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai*. Balatonszárszó, 2007. június 22-24. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem BTK Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2008. pp. 503-506.; English abstract: p. 678. (ISBN 978-963-9808-12-6) (A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai; 1.)

Tudományos Mesterszókönyv. In: FÓRIS Ágota, FÜZFÁ Balázs, SCIACOVELLI, Antonio (szerk.): *Nyelvével halad a nemzet. Esszék, tanulmányok és egyéb írások Pusztay János tiszteletére*. Szombathely: Savaria University Press, 2008. pp. 195-204. (ISBN 978-963-9882-07-2)

A csudaszarvas. In: MOLNÁR Ádám (szerk.): Csodaszarvas: Östörténet, vallás és néphagyomány III. Budapest: Molnár Kiadó, 2009. pp. 145-176. + X. tábla (ISBN 978 963 88238 0 9)

Are there Humorous Proverb Texts? *Acta Ethnographica Hungarica* 54:(1) 115-121 (2009)

Galleria Margócsyana. In: Csörsz Rumen István [et al.] (szerk.): Margonauták. Írások Margócsy István 60. születésnapjára. Budapest, 2009. pp. 504-513. Honlap: <http://rec.iti.mta.hu/rec.iti>